

OCAK DEVRİMİ SONRASI MİSİR'DA SELEFİLİK AKIMI İÇERİSİNDEKİ DİNİ VE SİYASİ TARTIŞMALAR

GENİŞLETİLMİŞ ÖZET

Önceleri fikri gelişmelere kapalı olan ve siyasete sadece fetva boyutundan bakan Selefizm, 25 Ocak 2011 tarihinde Mısır'da başlayan devrim ile siyasi ve fikri anlamda önemli değişiklikler kaydetmiştir. Devrim çoğulcu bir siyasi ortam oluşturarak solcu, liberal ve çok sayıda İslamcı partinin kurulmasına fırsat tanımıştır. Kurulan İslamcı partilerin başında Müslüman Kardeşler topluluğu tarafından kurulan “Hürriyet ve Adalet Partisi” ve selefi grupların kurmuş olduğu başta Haziran 2011 yılında meşruiyet kazanan “Nur” selefi partisi gibi birçok selefi partisi İslami partilerin birer örneğidir.

Bu araştırma, Ocak Devrimi sonrası selefilere yaşadığı değişimi ele almaktadır. Özellikle, öncelerde siyasete girmeyi reddeden selefilere temsil eden Nur partisinin hangi nedenlerle siyasete girmeye karar verdiğini ve bu durumun gelecekteki İslami Davet durumlarına nasıl bir etki edeceğini, ve neden Müslüman Kardeşler topluluğu ile ters düşüp demokrasiyi bitiren darbeye destek olduklarını araştırmaktadır. Selefi davanın savunucuları Mısır'da meydana gelen devrimi reddetmiş, ve devrimi bir komplo olarak değerlendirmiştir. Fakat Hüsnü Mübarek görevinden ayrıldığını ilan edince selefi cemaati Mısır'ın her tarafında konferanslar düzenlemiş, Mübarek devrinin bitişini kutlamış, devrimi düzenleyen gençleri kutlamış, devletini dininin İslam olduğunu, Arapça'nın resmi dili olduğunu ve yasamanın temeli olarak İslam dini olduğunu ifade eden anayasa maddelerine dokunulmamasını istemiştir.

Nur Partisi mısır selefi cemaatinin tek temsilcisidir. Bu gerçeği selefi davanın temsilcileri açıkça belirtmiş ve Nur Partisinin kendileriyle aynı anlayışa sahip olduğunu belirtmişlerdir. Bu anlayış, İslam şeriatı ile ümmetin eski (selef) anlayışı aynı olduğunu, partinin başaramadığı bir konu hakkında şeriatın hükmünü belirtmenin partinin kuruluş özelliği olduğunu ve tam bir inançla bu anlayışı dile getirebilecek kişilerin partiyi temsil etmesi ve kurumsal olarak partinin benimsediği siyasi ve anlayış tutumlarına sadık kalmak olarak belirlenmiştir. Nur Partisi ile temsil edilen selefi dava ile Hürriyet ve Adalet Partisi ile temsil edilen Müslüman Kardeşler topluluğu arasında ilişkiler giderek kötüye gitti, bu gerileme iki parti arasındaki ilişkiyle kendini göstermeye başlamıştır. Durumun ciddiyeti seçilmiş cumhurbaşkanına darbe koşulları netleşince ortaya çıkmıştır.

İşin gerçeği ise Nur Partisi ve selefi cemaatin Müslüman Kardeşler topluluğu ve cumhurbaşkanı ile ilişkisi seçilmiş cumhurbaşkanıyla 2012 yılı sonundan 3 Temmuz 2013 tarihinde başlayan askeri darbe başlangıcına kadar olan sürede iyice kötüleşti ve 26 Ocak 2013 tarihinde resmi olarak şiddeti durdurma isteğinde bulunan Nur Partisi beyanında ortaya çıktı. 30 Haziran 2013 tarihinde Cephethül İnkaz tarafından gösteri düzenlemeye davet açıklamaları yapılmasıyla beraber Müslüman Kardeşler ile Nur Partisi arasında anlaşmazlıklar artmıştır. Çünkü, Nur Partisi'nin 3 Temmuz 2013 tarihinde yapılan toplantıya partinin genel sekreteri Celal Mura seviyesinde katılmasıyla tepe noktasına çıkan anlaşmazlıklar, Nur Partisinin seçimlerde Sisi'nin meşruiyetini fetvayla desteklemesiyle sonuçlanmıştır. Selefi cemaat, 3 Mayıs 2014 tarihinde vermiş olduğu beyanında: Abdulfettah Sisi bu dönem için cumhurbaşkanlığı görevine rakibinden uygundur ve devlet kurumlarını yönetebilecek durumdadır” ifadelerini kullanmıştır. Sonrasında, muhalifler ile Sisi'yi destekleyen güçler arasında yaşanan çatışmalar sonucunda muhaliflere uygulanan orantısız şiddete rağmen, örneğin Rabia meydanı, cumhuriyet muhafızları ve diğer çatışmalar, Nur partisi Sisi yönetimine desteğinden ödün vermedi.

Selefi cemaat ve Nur Partisi, 30 Haziran 2013 sonrası giderek zayıflamaya ve dağınkılaşmaya başlamış olup, rakiplerini korkutan bir oy potansiyeline sahip bir güçken, Ekim 2015 tarihinde düzenlenen seçimlerde kendi kaleleri olarak belirlediği bölgelerde bile yenilgiye uğramıştır. Devlet destekli “Fi Hub Mısır” listesi karşısında, Delta batısı bölgesinde sadece 8 adet bireysel koltuğa sahip olabilmiş ve sert bir yenilgiye uğramıştır. Ayrıca Sisi yönetimi Nur partisini defalarca harcadı, örneğin Nur partisi yöneticilerine ve selefi cemaatin önde gelen isimlerine hitabet yasağı getirmiştir, yasağa uğrayanların başında yönetici Yaser Berhami gelmektedir. Ayrıca partiyi çeşitli medya araçlarında yapılan yayınlarla bitirmeye çalışmıştır. Nur Partisi izinden giden İslah ve Kalkınma partisi İslami anlayışından vazgeçip, kendisini medeni bir parti olarak tanıtmış fakat seçimlerde herhangi bir koltuğa sahip olamamıştır.

Diğer selefi kitle ve partiler ise çoğunlukla partiyi temsil eden şahsi semboller haline gelmiştir. Çünkü çoğu Rabia direnişi ve Nahda direnişine destek çıkmış ve darbeyi reddetmiştir ve dolayısıyla Mısır'dan kaçmak zorunda kalmıştır. Bunların başında Fazilet Partisi başkanı Mahmud Fethi, Nahda Partisi başkanı İhab Şeyhe, ve Kahire'deki Selefilerin bariz ismi Muhammed Abdulsakut gelmektedir. Selefilerin ilmi tarafının liderliğini yürüten selefi alimler başta Mahmut Hasan, Muhammed Hüseyin Yakup ve Ebu İshak Elhuveyni olmak üzere reddi fitne baha-nesiyle Sisi yönetimine karşı sessizliği tercih etmişlerdir.